

Przedmiotowe ocenianie z wiedzy o społeczeństwie w klasie VIII

Opracowany na podstawie:

1. podstawy programowej kształcenia ogólnego
2. programu nauczania wiedzy o społeczeństwie wydawnictwa Nowa Era
3. rozporządzenia MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów
4. WSO zawartego w Statucie Szkoły Podstawowej im. Batalionów Chłopskich w Jaślikowie

W procesie oceniania nauczyciel bierze pod uwagę:

- indywidualne predyspozycje i możliwości dziecka w opanowaniu materiału edukacyjnego;
- stopień zaangażowania i wkład pracy ucznia w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności;
- umiejętność rozwiązywania problemów;
- postępy dziecka w rozwoju społeczno - emocjonalnym.

I. Ocenianie bieżące:

Kontrola i ocena ucznia może mieć charakter grupowy bądź indywidualny. Ocena indywidualna podsumowuje jego osiągnięcia przedmiotowe, zaś grupowa dostarcza wiedzy o tym, czy wymagania graniczne nie są dość wygórowane lub zaniżone i jak radzą sobie uczniowie postawieni w nowej sytuacji poznawczej.

1. Ocena za ustne wypowiedzi.

- Na początku zajęć lekcyjnych uczeń może być poproszony do odpowiedzi ustnej, w czasie której jest sprawdzana i oceniana wiedza merytoryczna. Zakres odpowiedzi może obejmować materiał z trzech jednostek lekcyjnych.
- W trakcie odpowiedzi ustnej ucznia dodatkowo oceniana jest umiejętność posługiwania się planszą, wykresem, diagramem. Uczeń za te umiejętności może uzyskać oddzielną ocenę lub może się ona zawierać w ocenie ogólnej za odpowiedź.
- Ocenę niepozytywną lub niewystarczającą uczniowi z odpowiedzi ustnej można poprawić zgłaszając się do ponownej odpowiedzi z trzech ostatnich lekcji w ciągu jednego tygodnia od czasu jej otrzymania.
- W ciągu zajęć uczeń może otrzymać ocenę za aktywność, pomysłowość i oryginalność w rozwiązywaniu różnych poleceń i problemów, umiejętność myślenia przyczynowo - skutkowego, przedstawiania własnych opinii, oceniania i wnioskowania oraz za udział w dyskusji.
- Uczeń może także otrzymać ocenę za przedstawienie w formie ustnej obowiązkowej lub nadobowiązkowej pracy domowej (referatu, pytań problemowych). Brak lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do ustalenia uczniowi oceny niedostatecznej, dopuszczającej lub dostatecznej.
- Uczeń może uzyskać także ocenę za uczestnictwo i osiągnięcia w konkursach na etapie szkolnym, gminnym i na wyższym szczeblu.
- W czasie roku szkolnego chętni uczniowie indywidualnie lub w grupie mogą przygotowywać i przedstawiać elementy lub całość zajęć lekcyjnych na określony temat (np. gry dydaktyczne, referaty, recenzje, konkursy, ćwiczenia z mapą przygotowane za pomocą techniki komputerowej itp.) za co otrzymają ocenę.

2. Ocena za prace pisemne.

- W czasie półroczu uczeń ma obowiązek wykonać pisemnie co najmniej dwie prace klasowe, które mają zazwyczaj charakter problemowy i odnoszą się do wybranych zagadnień oraz umiejętności. Prace te są zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Uczniowie są także poinformowani o zakresie materiału przewidzianego na sprawdzian, który poprzedzony jest zajęciami powtórzeniowo-utrwalającymi.
- Uczeń może uzyskać ocenę za pisemną pracę domową wykonaną samodzielnie. Brana jest tu także pod uwagę umiejętność posługiwania się różnymi źródłami. Brak pracy domowej, brak zeszytu przedmiotowego może być podstawą do ustalenia bieżącej oceny niedostatecznej.
- Na początku zajęć lekcyjnych cała klasa może napisać niezapowiedzianą kartkówkę obejmującą materiał z co najwyżej trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Kartkówka ta jest obowiązkowa i traktowana jest jako bieżąca kontrola wiadomości i umiejętności.
- Prace pisemne są punktowane z przeliczeniem sumy zdobytych punktów na oceny szkolne według następujących kryteriów:

Uczeń bez opinii	Uczeń z opinią ppp
do 29% - ocena niedostateczna, od 30% do 49% - ocena dopuszczająca, od 50% do 74% - ocena dostateczna, od 75% do 89% - ocena dobra, od 90% do 100% - ocena bardzo dobra;	do 19% - ocena niedostateczna, od 20% do 39% - ocena dopuszczająca, od 40% do 54% - ocena dostateczna od 55% do 70% - ocena dobra, od 71% do 89% - ocena bardzo dobra, od 90% do 100% - ocena celująca

Ocenę **celującą** otrzymać może uczeń, który uzyskał co najmniej 97% z obowiązkowych zadań oraz prawidłowo wykonał zadania wykraczające poza program nauczania i wskazane przez nauczyciela.

- Jeżeli podczas pisania sprawdzianu, testu, kartkówki nauczyciel zauważy, że uczeń spisyje zadania od kolegi, z książki, bądź ściągawki ma prawo obniżyć ocenę z jego pracy.

- Wyniki prac pisemnych nauczyciel powinien omówić nie później niż dwa tygodnie po jego przeprowadzeniu. W przeciwnym razie sprawdzian jest nieważny i jego oceny nie mogą być wpisane do dziennika. Uczeń powinien się zapoznać ze swoją pracą pisemną, a następnie oddać ją nauczycielowi, który przechowuje sprawdziany do końca roku szkolnego.

- Sprawdzian pisemny, za który uczeń otrzymał ocenę niedostateczną musi być przez ucznia poprawiony w ciągu dwóch tygodni po jego ocenieniu i zapoznaniu się z nim. W uzasadnionych przypadkach (na przykład choroba lub badania lekarskie) należy poprawić ocenę niedostateczną w maksymalnym terminie dwóch tygodni od momentu oddania prac uczniom. Każdy stopień uzyskany podczas poprawy wpisuje się do dziennika. Pierwsza ocena, to jest niedostateczna, jest odnotowana w dzienniku obok poprawianej i obydwie są brane pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej. Poprawa sprawdzianu odbywa się tylko raz w formie pisemnej lub ustnej.

- Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać pracy pisemnej razem z całą klasą, powinien to uczynić podczas najbliższej lekcji po powrocie do szkoły. Jeżeli uczeń nie napisze sprawdzianu w określonym terminie nauczyciel ma podstawę do wystawienia mu oceny niedostatecznej.

- W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianego sprawdzianu lub uzasadnionej nieobecności klasy, termin zostanie uzgodniony ponownie, ale nie obowiązuje wtedy konieczność tygodniowego uzgodnienia terminu.

- Wszystkie oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów prawnych). Sprawdzone i ocenione prace pisemne na prośbę ucznia lub jego rodziców mogą być udostępnione do wglądu na wywiadówkach, spotkaniach z rodzicami.

3. Sprawdzanie prac domowych może odbywać się w następujący sposób:

- Prace pisemne: wybiórczo kontrolowane przez nauczyciela podczas lekcji i po skończonych zajęciach, wspólnie z całą klasą lub grupą podczas zajęć, indywidualnie u wszystkich uczniów poza zajęciami;

- Prace ustne: wybiórczo przez odczytanie lub wypowiedziane z pamięci w trakcie lekcji zarówno indywidualnie, jak i w grupach;

- Prace domowe nie zawsze muszą być oceniane;

- Nauczyciel może obniżyć ocenę jeżeli stwierdzi, że praca jest odpisana od kolegi, z opracowań lub Internetu.

4. Aktywność ucznia na lekcji:

- Uczeń ma obowiązek aktywnie uczestniczyć w lekcjach i angażować się we wszelkie czynności edukacyjne podejmowane na zajęciach przedmiotowych;

- Za aktywne uczestniczenie w lekcji – zgłaszanie się do odpowiedzi, kreatywną pracę w grupie zadaniowej, zgłaszanie pomysłów i rozwiązań postawionych problemów, krótką pracę domową uczeń może otrzymać plusa „+”, albo za szczególne zaangażowanie ocenę bardzo dobry wpisana do dziennika. Otrzymane pięć plusów w

półroczu skutkuje na koniec każdego półrocza oceną bardzo dobrą; cztery plusy – oceną dobrą, trzy plusy w rozliczeniu półrocznym dają ocenę dostateczną.

- Brak jakiegokolwiek pracy ucznia na lekcji, pomimo kontroli i zwracania uwagi przez nauczyciela oraz niewykonanie żadnego ćwiczenia i zadania może skutkować oceną niedostateczną lub otrzymaniem minusa. Trzy minusy skutkują oceną niedostateczną. Minus otrzymać może także uczeń za brak krótkiej pracy domowej.

II. Przygotowanie się do zajęć:

- Każdy uczeń z różnych przyczyn może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć pod względem ustnym, pisemnym lub brak posiadania pomocy niezbędnych na lekcji. W ciągu półrocza uczeń może być nieprzygotowany dwa razy. W przypadkach losowych nauczyciel może usprawiedliwić nieprzygotowanie do lekcji bez ponoszenia konsekwencji przez ucznia.

- Zgłoszenie braku przygotowania obejmuje nie tylko nieopanowanie wiadomości z ostatnich trzech lekcji, ale również brak wymaganych pomocy naukowych (podręcznik, zeszyt przedmiotowy, lub inne wymagane na dane zajęcia pomoce na przykład mapy, artykuły prasowe i inne);

- Nieprzygotowanie do lekcji należy zgłaszać na początku zajęć lekcyjnych, tuż po przerwie i przywitaniu się nauczyciela z klasą – nie jest wymagane wtedy podanie przyczyny nie przygotowania;

- W przypadku, kiedy uczeń nie jest przygotowany do zajęć, a nie zgłosił tego faktu, otrzymuje ocenę niedostateczną z wpisem do dziennika;

- Nieusprawiedliwione niczym nieprzygotowanie się do lekcji, trzecie i kolejne skutkuje oceną niedostateczną;

III. Ocenianie półroczne i roczne:

- O ocenie półrocznej i rocznej decydują w pierwszej kolejności stopnie z samodzielnej pracy ucznia (z pisemnych sprawdzianów, testów etapowych, wyróżnionych w dzienniku czerwonym kolorem, a także kartkówki i odpowiedzi) oraz oceny wspomagające za aktywną pracę w czasie zajęć, z prac dodatkowych i domowych.

- Uczeń powinien otrzymać minimum 4 oceny cząstkowe, na podstawie których wystawiona będzie ocena półroczna lub roczna.

IV. Wymagania na poszczególne stopnie.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do dalszego kształcenia
- nie potrafi wykonać prostego polecenia
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki
- nie interesuje się przedmiotem

Ocena dopuszczająca (poziom wymagań koniecznych)

Uczeń:

- przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać proste polecenia
- ma braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia; posiada minimum wiedzy
- nie potrafi sformułować jasnej wypowiedzi na tematy poruszane na lekcjach
- jego postawa na lekcjach jest bierna, ale wykazuje chęć do współpracy
- wymienia rodzaje grup społecznych, cechy państwa, podstawowe zasady państwa demokratycznego, podstawowe zasady ustroju RP,
- charakteryzuje pracę organów szkoły
- lokalizuje siedzibę władz miejskich

- wyjaśnia pojęcia: grupa społeczna, gmina, powiat, województwo, państwo, obywatelstwo, monarchia, republika, opozycja, ustawa, prawo, kodeks, partia polityczna, kampania wyborcza, organizacja pozarządowa, środki masowego przekazu
- wylicza elementy charakterystyczne dla prawidłowego porozumiewania się, nazwy podstawowych dokumentów dotyczących praw człowieka, partie istniejące w Polsce
- wymienia główne zadania szkoły, prawa i obowiązki dziecka i ucznia, zadania Samorządu Uczniowskiego
- zna: symbole narodowe, największe skupiska polonijne na świecie, wolności, prawa i obowiązki obywateli RP, zasady prawa wyborczego
- potrafi nazwać centralne organy państwowe
- wyjaśnia pojęcia: praca, rynek, gospodarka rynkowa, popyt, podaż, cena, bank, giełda, inflacja, towar, przedsiębiorstwo, pieniądź, moneta, banknot, budżet, podatek, bezrobocie, pracodawca, pracobiorca, eksport, import, reklama, terroryzm,
- wie, że celem działalności gospodarczej człowieka jest zaspokajanie własnych potrzeb, praca i umiejętności człowieka są warunkiem rozwoju jednostki i społeczeństwa, dlatego obywatele powinni płacić podatki
- wylicza rodzaje podatków, symbole Unii Europejskiej
- wskazuje na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej
- wie, czym są ONZ i NATO
- wie, jak należy przygotować dokumenty niezbędne w uzyskaniu pracy, gdzie szukać informacji o możliwości zatrudnienia,
- potrafi z pomocą nauczyciela napisać CV i list motywacyjny
- lokalizuje siedzibę Urzędu Pracy w miejscu zamieszkania

Ocena dostateczna (poziom wymagań podstawowych)

Uczeń:

- jest aktywny na lekcjach sporadycznie
- jego wiedza jest wrywkowa i fragmentaryczna
- ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem swoich wypowiedzi
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela
- wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzieli mu grupa
- definiuje pojęcia: potrzeby człowieka, grupy społeczne, samorząd terytorialny, Polonia, naród, państwo totalitarne, autorytarne, demokratyczne, absolutorium, koalicja, elektorat, interpelacja, immunitet,
- zna: podstawowe dokumenty, w oparciu o które funkcjonuje szkoła, cele, jakie realizuje państwo, układ treści Konstytucji RP, strukturę władzy centralnej i jej podstawowe uprawnienia
- wymienia formy państwa, podstawowe dokumenty określające prawa i wolności człowieka, systemy partyjne na świecie, typy partii
- odróżnia państwa o ustroju demokratycznym od państw niedemokratycznych i zna w nich sytuacje jednostki
- charakteryzuje podstawowe zasady państwa demokratycznego, ustroju RP
- omawia proste diagramy, wykresy, tabele
- opisuje i kwalifikuje grupy społeczne i warunki przynależności
- wie, że oprócz praw obywatel ma też powinności, jak się powołuje organy władzy
- definiuje pojęcia: barter, budżet rodzinny, prawo popytu i podaży, konkurencja, depozyt bankowy, obligacja, akcja, kurs akcji, spółka z o.o., spółka akcyjna, recesja, spółdzielnia, przedsiębiorczość, rynek pracy, siły wytwórcze, korupcja, uchodźcy, emigranci,
- wiem, czym zajmują się ambasady i konsulaty,
- zna funkcje i rodzaje pieniądza,
- wyjaśnia, na czym polega gospodarowanie
- wie, jakie są rodzaje gospodarek
- rozumie, że sytuacja ekonomiczna rodziny zależy od wykształcenia i przedsiębiorczości jej członków
- zna mechanizmy gospodarki rynkowej, rodzaje spółek
- rozumie perswazyjny charakter reklamy
- wie, z jakich form pomocy mogą skorzystać absolwenci wszystkich typów szkół oraz na czym polegają obowiązki pracowników i pracodawców
- potrafi skorzystać z biura pośrednictwa pracy
- opisuje formalności związane z rozpoczęciem samodzielnej działalności gospodarczej, przemiany gospodarcze, jakie zaszły w RP po 1989 roku,

- zna system szkolny w Polsce
- potrafi samodzielnie napisać CV i list motywacyjny
- rozumie, że wybierając zawód trzeba uwzględnić własne zainteresowania, a także zapotrzebowanie na rynku
- omawia etapy tworzenia Unii Europejskiej

Ocena dobra (poziom wymagań rozszerzających)

Uczeń:

- w dużej mierze opanował treści i umiejętności zawarte w programie
- chętnie pracuje w grupie
- jest aktywny na zajęciach
- umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje
- wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela
- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne
- potrafi interpretować diagramy, wykresy, mapki tematyczne, tabele
- poprawnie stosuje pojęcia: naród, państwo, samorząd terytorialny, grupa społeczna, państwo unitarne, federacyjne, niezawisłość sędziowska, suwerenność
- omawia formy państwa
- zna i rozumie różnice między państwem totalitarnym i autorytarnym i mechanizmy funkcjonowania państwa demokratycznego
- wykazuje różnice między monarchią konstytucyjną a republiką
- zna rodzaje więzi społecznych w grupie, czynniki, które wyznaczają prawa i obowiązki dziecka- ucznia, władze samorządu uczniowskiego i opisuje ich działalność
- rozumie: swoje związki z przyrodą i wie, że jest ona niezbędna do życia oraz funkcjonowania człowieka, że człowiek staje się istotą społeczną dzięki różnorodnym kontaktom; współzależność między sposobem sprawowania władzy a sytuacją obywatela w państwie; różnicę między władzą ustawodawczą i wykonawczą, podział zadań między organami władzy samorządowej a władzą centralną,
- porównuje zachowania pozytywne i negatywne oraz ich wpływ na postawę ludzi
- prezentuje różne sposoby rozwiązywania konfliktów
- określa specyfikę działalności organów terytorialnych i organów szkoły
- charakteryzuje podstawowe zasady ustroju politycznego RP i uprawnienia organów władzy
- uzasadnia cel działania organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, związków zawodowych
- dostrzega różnice w typach partii i systemach partyjnych
- poprawnie stosuje pojęcia: budżet, podmiot gospodarczy, marketing, inwestor, makler, dywidenda, prawo handlowe, dochód narodowy, dochód narodowy per capita, deficyt budżetowy, rynek konsumenta, monopol, rynek pracy, transformacja, koniunktura, prywatyzacja, reprivatyzacja, „szara strefa”, Kodeks Pracy, reglamentacja, globalizacja, efekt cieplarniany, dziura ozonowa, kwaśne deszcze,
- rozumie, że podejmowanie decyzji ekonomicznych uwarunkowane jest wieloma czynnikami
- wyjaśnia znaczenie pracy dla rozwoju człowieka
- wymienia przyczyny i rodzaje bezrobocia
- rozumie mechanizm powstawania inflacji
- wyjaśnia funkcje pieniądza i rodzaje pieniądza,
- charakteryzuje rodzaje podatków
- potrafi rozróżniać papiery wartościowe, wypełnić czek
- charakteryzuje mechanizmy gospodarki tradycyjnej, nakazowej, wolnorynkowej, działalność giełdy, banku
- wie, na czym polega konkurencja, jakie znaczenie ma marketing
- potrafi wskazać i omówić przyczyny kryzysu gospodarki polskiej przed 1989 rokiem
- zna formy przekształceń własnościowych w RP po 1989 roku, założenia planu Balcerowicza
- zna czynniki wzrostu gospodarczego
- charakteryzuje cele polityki zagranicznej Polski,
- omawia zasady działania Unii Europejskiej
- wyjaśnia, na czym polega zasada pomocniczości i solidarności w Unii Europejskiej,
- ocenia wkład Polski w proces integracji europejskiej
- potrafi uzasadnić wybór szkoły
- potrafi przygotować niezbędne dokumenty celem uzyskania pracy

- rozumie przyczyny biedy i zacołowania w krajach Południa
- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych konfliktów międzynarodowych,

Ocena bardzo dobra (poziom wymagań dopelniających)

Uczeń:

- bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach
- sprawnie samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, uzasadnia odpowiedzi korzystając z wiadomości prasowych i telewizyjnych
- potrafi posługiwać się wcześniej wymienionymi pojęciami w określonych sytuacjach, tekstem konstytucji, na wybranych przykładach ocenić funkcjonowanie w praktyce zasad ustroju RP, wykorzystać wiedzę teoretyczną do oceny problemów, które są rozwiązywane przez władze centralne i samorządowe
- uzasadnia własne poglądy i stanowiska
- dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk
- dostrzega związki przyczynowo- skutkowe
- potrafi łączyć wiedzę z różnych przedmiotów
- potrafi interpretować diagramy, wykresy, tabele, mapki tematyczne i wyciągać wnioski
- interpretuje teksty źródłowe
- przedstawia obecny stan wiedzy dotyczącej badań socjologicznych
- rozumie znaczenie pojęć: tolerancja, socjologia
- porównuje swoje miejsce w społeczeństwie z innymi
- rozumie, że oprócz praw uczeń ma obowiązki
- zna i cytuje maksymy filozofów i umie je zinterpretować,
- wyodrębnia różnice w podziale zadań poszczególnych struktur samorządu oraz organów szkoły
- wykazuje różnice występujące pomiędzy zadaniami poszczególnych struktur samorządu: gminy, powiatu, województwa.
- rozumie i potrafi ustalić podobieństwa i różnice w sprawowaniu władzy w monarchii konstytucyjnej i republice
- potrafi wyjaśnić istotę społeczeństwa obywatelskiego
- ocenia sytuację obywatela w państwie demokratycznym, autorytarnym i totalitarnym
- umie określić rodzaje swobód obywatelskich, granice wolności
- wyraża swoje opinie na temat terroryzmu
- omawia konsekwencje konfliktów międzynarodowych i narodowościowych
- posługuje się analizą SWOT do rozwiązywania zagadnień z dziedziny gospodarki lub polityki
- poprawnie stosuje pojęcia: PNB, PKB, akumulacja, spożycie, dług publiczny, reklama społeczna, mobilność zawodowa, liberalizm, interwencjonizm państwowy, bilans płatniczy, protekcjonizm, euroregiony, „globalna wioska”,
- rozumie związek między przedsiębiorczością a funkcjonowaniem przedsiębiorstwa i gospodarki, znaczenie różnych podmiotów gospodarczych w funkcjonowaniu rynku, rolę giełdy, banków
- potrafi wyjaśnić, dlaczego inflacja jest szkodliwa dla gospodarki i konsumentów
- rozumie rolę monopolu w gospodarce wolnorynkowej
- rozumie skutki bezrobocia dla gospodarki
- wykazuje różnice między spółką cywilną a akcją
- potrafi zaproponować sposoby przeciwdziałania korupcji w gospodarce
- wie, czym jest Jednolity Rynek Europejski
- ocenia stanowisko Polski w strukturach Unii Europejskiej, sytuację gospodarczą kraju i swego regionu oraz wkład Polski w proces integracji UE
- potrafi uzasadnić, dlaczego gospodarka nakazowa była nieefektywna
- uzasadnia znaczenie przekształceń własnościowych przeprowadzonych w Polsce po 1989 roku
- potrafi wyjaśnić, od czego uzależniony jest wzrost dochodu narodowego,
- dokonuje bilansu polityki gospodarczej Polski ostatnich lat
- wie, jak skutecznie korzystać z praw konsumenckich
- rozumie, na czym polega społeczna odpowiedzialność biznesu,
- wie, jakie są zasady zatrudniania młodocianych
- zna programy edukacyjne realizowane w ramach UE
- potrafi scharakteryzować główne zagrożenia ekologiczne dla Ziemi,
- potrafi przedstawić argumenty za lub przeciw obecności żołnierzy polskich w misjach zagranicznych

Ocena celująca (poziom wymagań wykraczających poza program)

Uczeń:

- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program
- rozwija własne zainteresowania
- bierze udział z sukcesami w konkursach
- jest bardzo aktywny na lekcjach
- wykonuje szereg zadań dodatkowych z własnej inicjatywy
- jest żywo zainteresowany tym co dzieje się w Polsce i na świecie
- angażuje się w akcje o charakterze humanitarnym, ekologicznym, wolontariackim
- umiejętnie formułuje argumenty, wypowiada się bardzo poprawnym językiem
- potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych

Wobec ucznia z opinią/orzeczeniem poradni psychologiczno – pedagogicznej stosuje się indywidualne kryteria oceniania dostosowane do możliwości.